

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Säkrare samordningsnummer och bättre förutsättningar för korrekta uppgifter i folkbokföringen

(Fi2020/00131/S3)

Sammanfattning

Försäkringskassan noterar att det finns ett flertal brister i det nuvarande systemet med samordningsnummer och ser positivt på förslag som syftar till att stärka systemet. Försäkringskassan anser emellertid att det finns frågor som bör klargöras innan förslagen i promemorian genomförs.

Försäkringskassan anser att det bör klargöras i vilken mån de personuppgifter som en myndighet lämnar vid rekvisering av samordningsnummer måste vara styrkta. Vidare bör det ytterligare förtydligas om ett samordningsnummer för en avregistrerad person fortfarande ska kunna användas av myndigheterna. Försäkringskassan anser också att ansvarsfördelningen mellan myndigheter och enskilda bör förtydligas när det gäller att anmäla ett fortsatt behov av ett samordningsnummer efter fem år. Därutöver anser Försäkringskassan att en avregistrering inte bör genomföras för det fall det hos Skatteverket finns uppenbara tecken på att ett samordningsnummer används aktivt. Slutligen anser Försäkringskassan att förslaget till 22 a § folkbokföringslagen behöver förtydligas.

8.3 En utvidgad underrättelseskyldighet

Folkbokföringen är en av de faktorer som Försäkringskassan beaktar i bedömningen av om en person ska anses vara bosatt i Sverige i enlighet med socialförsäkringsbalken och därmed försäkrad för bosättningsbaserade förmåner här i landet. Ett tillförlitligt folkbokföringsregister ger således bättre förutsättningar för Försäkringskassan att göra en korrekt bedömning av en persons bosättning. Mot den bakgrunden välkomnar Försäkringskassan förslaget om en utvidgad upplysningskyldighet för oriktiga och ofullständiga uppgifter i folkbokföringen. Försäkringskassan vill dock samtidigt framhålla att en förutsättning för att förslaget ska få avsedd effekt är att Skatteverket har en reell möjlighet att ta emot och åtgärda dessa underrättelser.

9.4 Fler krav på den som begär tilldelning av samordningsnummer

Förslaget innebär att det blir obligatoriskt för en myndighet som begär ett samordningsnummer för en person med ”fastställd identitet” att lämna uppgifter om namn, kön, födelsetid, födelseort, medborgarskap och adress. Det framgår emellertid inte av förslaget i vilken mån dessa uppgifter måste vara styrkta för att ett

samordningsnummer ska tilldelas. Detta bör enligt Försäkringskassan klargöras innan förslaget genomförs.

9.5 Avregistrera personer med samordningsnummer

Försäkringskassan delar Finansdepartementets bedömning att en sådan avregistrering av personer med samordningsnummer som föreslås kan bidra till att minska risken för att samordningsnummer används på ett otillbörligt sätt.

Försäkringskassan vill emellertid framhålla följande. Försäkringskassan använder samordningsnummer för bl.a.

- gränsarbetare som inte uppfyller kriterierna för folkbokföring,
- familjemedlemmar till en person som är försäkrad i Sverige och som kan ha rätt till familjeförmåner, där familjemedlemmarna befinner sig i ett annat EU/EES-land,
- underhållsskyldig förälder som befinner sig utomlands i ärenden om underhållsstöd, och
- tandvårdspersonal från en annan medlemsstat som fått svensk legitimation av Socialstyrelsen och som arbetar i Sverige med patienter som får statligt tandvårdsstöd.

Detta innebär att Försäkringskassans behov av samordningsnummer för en och samma person i många fall är långvarigt. Som exempel kan det i ett barnbidragsärende handla om hela barnets uppväxt. En följd av dessa långvariga behov är att en presumtion för avregistrering efter en viss tid kan få stora administrativa konsekvenser för Försäkringskassan. Detta kan i sin tur leda till en fördröjd handläggning. Det är därför av största vikt att de praktiska konsekvenserna och den praktiska hanteringen så långt möjligt är utredda innan en ordning med avregistrering införs.

När det gäller den praktiska hanteringen anser Försäkringskassan för det första att promemorian är otydlig när det gäller frågan om ett samordningsnummer för en avregistrerad person fortfarande ska kunna användas av myndigheterna. För det andra anser Försäkringskassan att ansvarsfördelningen mellan myndigheterna och enskilda är otydlig när det gäller att anmäla ett fortsatt behov av ett samordningsnummer. Dessa frågor bör ytterligare förtydligas innan förslaget genomförs.

Därutöver anser Försäkringskassan att en avregistrering inte bör genomföras om det hos Skatteverket finns uppenbara tecken på att ett samordningsnummer används aktivt. Framst kan man tänka sig situationen att det kontinuerligt betalas in skatt för den person som tilldelats numret. Om förslaget kompletteras på detta vis skulle den administrativa bördan för myndigheterna minska.

Slutligen anser Försäkringskassan att förslaget till 22 a § folkbokföringslagen behöver förtydligas vad gäller tidpunkten för fortsatt anmälan. I förslaget är det formulerat som att *”en sådan anmälan måste därefter göras vart femte år för att inte avregistrering ska ske”*. Av detta går enligt Försäkringskassans mening inte att utläsa

från vilken tidpunkt den andra och de därpå följande tidsfristerna ska räknas – från tiden för den senaste anmälan eller från utgången av vart femte kalenderår?

9.11 Behandling av personuppgifter med anledning av åtgärder för att förbättra samordningsnumren

Förslaget om en presumtion för avregistrering innebär enligt Försäkringskassan att det även finns behov av att i folkbokföringsdatabasen behandla uppgifter om att ett samordningsnummer ”förnyats” efter en anmälan om fortsatt behov. Om sådan information inte på ett enkelt sätt finns tillgänglig för myndigheterna kommer dessa i onödan att anmäla fortsatt behov av ett samordningsnummer när detta redan utförts av en annan myndighet eller av den enskilde själv. Detta skulle innebära en omotiverad administrativ belastning både för rekviderande myndigheter och Skatteverket.

Försäkringskassan har inte några synpunkter på förslagen i övrigt.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av tf rättschef Michael Erliksson och den rättsliga experten Nina Stierna, den senare som föredragande.

Nils Öberg

Nina Stierna